

Diversi Tractatvs

Coloniae Agrippinae, 1629

Qvæstio IV. Si fœmina coram Confessario constanter neget, se Sagam esse dicatque metu grauium tormentorum se maleficii crimen sibi in iudicio affinxisse, quid agendum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61359)

tatis inducit. Ergo non eliditur per subsequentem reuocationem extraiudicalem, & non solemnem.

Ad rationem in oppositum responderur; Denuntiationem, aut reuocationem hominis morituri (præsertim si animo perturbato sit, sicuti plerumque esse solent, qui ad supplicium ducuntur) non efficere præsumptionem certam, sicuti colligitur ex l. si quis in graui, §. 1. ff. ad SC. Syllanianum, vbi dicitur; Quod vulnerato non creditur, si mox decessurus dicat, se à Titio percussum fuisse; nisi id aliter probari possit.

23 Nihilominus, si Saga constanter Confessario ingerat, quod personam innocentem denuntiat; permittere illi, imo suadere poterit, vt publice coram populo retractet: tum quia tali reuocatione conscientiam criminis commissi pacatiorem reddet; tum quia negari non potest, talem reuocationem apertè coram Deo teste factam à morituro, aliquatenus debilitare priorem denuntiationem: vt si alia etiam indicia commissæ antea falsitatis accedant, contra denuntiatam personam procedi non debeat.

Ex dictis porro colligitur: Quod Confessarius operam suam frustra locabit, imo querimoniam, aut scandalali occasionem præbebit, si post mulieris supplicium significet Iudici, eam in extremis reuocasse denuntiationes: cum Iudices eiusmodi reuocationem non acceptent, plus fidei habentes iudiciali antea legiti-

mæ factæ denuntiationi, quippe per quam quodammodo ius ipsis quaesitum est: quam extraiudiciali, eique non probatæ reuocationi.

His adde, quod Confessarius sigillum sacramentale violaret, si non accepta prius licentia, aut non declarata voluntate penitentis, Iudici, vel alteri cuiusque significaret innocentiam personæ denuntiatæ: eo ipso significans iniuriam personæ denuntiantis. Quare si in aliquo casu Confessarius arbitretur consultam fore, vt Iudicè de hac re admoneat, quia alia etiam indicia innocentiam habentur: roget mulierem, extra confessionem sibi dicat, vt hoc ipsam Iudici significare deinde possit: quippe, qui persuasum sibi habere debet, Confessarium nihil omnino eorum, quæ in confessione sacramentali accepit, siue pro Reo, siue contra Reum sint, indicare.

QVÆSTIO IV.

Si femina coram Confessario constanter neget, se Sagam esse dicatque metu grauium tormentorum se maleficii crimen sibi in iudicio affinxisse, quid agendum?

Respondeo, & dico I. Si talis persona alia peccata sua rectè confiteri, ideoque sincerè agere videatur, à Confessario absolui debet.

Dico II. Confessarius deinde hortari debet mulierem, vt considerato dedecore, quod sibi, ac familiæ suæ infre-

inferet, nec non mortis malo, cuius sibi ipsi causa existit, confessionem suam coram Iudice constanter retractet: dummodo spes aliqua sit, quod Iudex ante sententiam latam Reum retractare volentem audirurus, aut fidem aliquam habiturus sit. Multi enim Iudices stare solent confessione semel iudicialiter extra metum tormentorum facta, aut confirmata; nisi probabilissima argumenta commissæ falsitatis appareant: Tunc autem inanis & frustanea erit reuocatio, quæ nihil profutura putatur, sicut bene monet Iacob. *Simanca de Cathol. instit. tit. 13 n. 28.*

24 *Dico III* Si Italier, vel quicumque alias Reus, qui falsa confessione crimen sibi imposuit, ob quod mortis supplicio afficiendus erit, persuaderi sibi non sinat, ut retractet: quia timet, grauissima, qualia antea se passum tormenta recordatur, iterum inferenda fore, ideoque morti mauult, quam ea sustinere; hunc Confessarius denique urgere non debet, ad retractationem cum taliu tormentorum periculo: quia Reus conformare se potest sententiæ probabilis Doctorum negantium, in hoc casu obligationem retractandi sub peccato mortali incumbere: hi sunt Angelus *ver. detractio, §. 7.* Sotus *lib. 5. q. 10. a. 2.* Tolet. *lib. 5. c. 66.* Less. *lib. 2. c. 11. dub. 7. assert. 5.* Sa *ver. infamare.* Quamquam contraria sententia speculatiuè vera mihi videtur, quæ est Couar. *1. resol. c. 2. n. 8.* Nau. *c. 18. n. 29.* Mol. *tract. 4. disp. 37. concl. 15.* Qui e-

nim causam suæ mortis posuit, tenetur eam tollere, si possit; alioquin sui ipsius occisor erit: Sed Reus, qui sibi crimen falsò affinxit, ob quod morte puniendus est, is causam suæ occisionis posuit: Ergo tenetur eam tollere, retractando crimen falsò sibi impositum. Minor est clara: Maior declaratur simili: Si enim aliquis ignem posuit, ex quo intelligit oriturum esse incendium, nisi extinguat ignem, si possit; tanquam incendiarius damnabitur. Confirmatur: Si enim is, qui crimen falsò affinxit alteri, ob quod supplicio extremo afficietur, omnium sententia: homicida est; cur non etiam, qui sibi affinxit? cum neque suæ, neque alienæ vitæ dominus existat.

QVÆSTIO V.

Si Confessarius ex Sacramentali confessione prospicere se arbitretur, mulierem crimen metu tormentorum confessam, re vera innocentem esse, vtrum Iudicem, tanquam internuntius, & aduocatus hominis confesi, de ea re monere debeat?

25 **R**espondeo, Id consultum non esse. I. Quia, ut supra dictum, Iudex huic retractationi extra iudiciali fidem nullam habebit, post publicam Rei confessionem, aut cõuictionem. II. Quia si sciatur, Confessarium intercedere pro Reis, quos ipse innocetes esse ex sacramentali confessione